D. D.

LEPRA,

QUAM,

DISSERTATIONE MEDICA,

VENIA EXPER. FACULT. MED. AD
REG. ACAD. UPSAL.

PRÆSIDE

VIRO GENEROSISSIMO,

CAROLO
VON LINNE,

M. D. EQUITE AURATO DE STELLA POLARI,
MEDICIN. ET BOTAN. PROFESSORE REG. ET ORD.
ACAD. SCIENT. PARIS. UPSAL. HOLM. PETROPOL.
BEROL. BERNENS. IMPER. LONDIN. ANGLIC. EDINB.
MONSPEL. TOLOS. ET FLORENT. MEMBRO,

PRO GRADU DOCTORIS,
PUBLICO EXAMINI SUBMITTIT,

ISACUS UDDMAN,

OSTROBOTNIENSIS.

IN AUDIT. CAROL. MAJ. DIE XVII. JUNII,
ANNI MDCCLXV.

HORIS, ANTE & POST MERIDIEM, SOLITIS.

UPSALIÆ.

I. N. J.

§. I.

Cogitanti mihimet de argumento quodam medico, ſpeciminis Academici inſtar edendo, atque ingentem juxta perluſtranti morborum aciem Medicis dudum cognitam, quæcunque fere ſe obtulit hujus generis materies, eam ad varias eruditi orbis Academias toties deprehendi diſcuſſam vexatamque, ut vix niſi tritiſſima, vel, quod ajunt, crambem bis & vel centies, recoctam offenderem. Quid? quod nihil fere invenire licet, quod non multis ex Auctoribus eſt compilatum, transfuſumque; unde non potuit non repetita iſta ac continuata exſcribendi opera, perinde ac longioribus meandris rivus a fonte profluens, turbida provenire ac impura. Accedit huc ſumma Auctorum in ſcribendo inconſtantia, quin & non minor experientiæ diſparitas, quibus factum eſt, ut alia ex aliis bona fide tranſtulerint, ubi propriæ uniuscujusque ceſſarint obſervationes. Verbo: de morbis novi quidquam aut ſatis maſculi prodere juvenilis nequaquam conatus eſt, ac vix niſi

co-

eorum, qui longo medendi uſu conſenuerunt. Interea tamen quidquam cum ſcribendum erit, animum inprimis adverti in morbum quendam popularibus meis in Bothnia Orientali ſatis familiarem, ſed qui reliquis regni provinciis non perinde innotuit, quique communiter LEPRA vel ELEPHANTIASIS vocitatur. Eſt ea morbi hujus ibidem vis ac frequentia, maxime in boreali provinciæ parte, ut in parœcia Cronobyenſi hoc malo laborantibus Noſodochium exſtruere neceſſe fuerit, anno 1631. quo ſic a communi hominum commercio arcerentur, ne alios contaminent: vulgo enim creditur morbum hunc, perinde ac Scabiem quamvis aliam, non poſſe non eſſe contagioſum. Atque eo magis morbus hicce animum in ſe meum convertit, quo eſt origine obſcurior, quo forma variantior, atque difficilior curatu. Vel per Te intelligis L. B. mearum non eſſe virium neque experientiæ argumentum hoc ſumme arduum atque huc dum vix ſatis extricabile ad liquidum perducere: ſelegi tamen illud, eo potiſſimum animo, ut non tantum, ceu digniſſimum, ſub inſtituenda, ſi ſors tulerit praxi, ob oculos mihi proponerem, ſed & ut aliorum ſaltim mentem ac curam intenderem, quo ſic vel olim ſatis obſervatus cognitusque morbus hicce certa tandem poterit ratione debellari.

§. II.

LEPRA. Puſtulæ *eſchara ſicca colorata*, *cum* nodis *immerſis mobilibus indolentibus fuſcis rhagadibusque*.

Quæ in hoc ſtatim argumento occurrunt, Auctorum de *Lepra* ac *Elephantiaſi* lites, utrum ſcilicet ejusdem generis ſunt vel diverſi, noſtras non facimus: hoc ſaltem monuiſſe contenti, Morborum parcius fingenda eſſe Genera, ac nunquam præter neceſſitatem multiplicanda, Species vero, ſicubi fieri poteſt, quam accuratiſſime definiendas.

Lepra veterum, apud Judæos præcipue olim frequentiſſima, atque ſacris in litteris V. T. toties commemorata, adeo per Dei gratiam dudum graſſari deſiit, ut nobis nunc vix niſi nomine amplius cognita permanſerit: *Lepram* loquor illam usque adeo contagioſam, ut & ipſos muros ac parietes infeciſſet. *Levit. cap. 13. & 14.* A Lepra vero noſtratium omnino diſtinguendam cenſemus *Tineam*, externo, quod omnino fatemur, habitu Lepræ haud abſimilem, ſed quæ, vix ultra caput progrediens, corporis potiſſimum ſuperficiei, ipſis capillorum bulbis inhæret; cum e contrario hæc noſtra, per univerſum ſe diffundens corpus, illud & interne & externe occupat, atque ad piſi aut avellanæ nucis magnitudinem implet nodis & tumoribus, qui ſubinde aut macula quadam vel cærulea vel badia aut fuſca, aut etiam eſchara ſicca ſquamoſa e cute prominent. Morbus maxime chronicus, naturæ benificio vix unquam curatus.

§. III.

SPECIES hujus morbi complures ab Auctoribus recenſentur. Eorum vero deſcriptiones propius contuentes, ſymtomatibus vel ſignis diagnoſticis collectis atque inter ſe collatis, nihil omnino depræhendimus veri & conſtantis diſcriminis, quo a ſe mutuo hæ ſpecies diſtinguantur. Qui vel aliquantulum accuratius hunc obſervavit morbum, ſatis intelligit quam parvi omnino momenti ſit diviſio in *Lepram ſeu Elephantiaſin ſiccam & humidam*, quod nemini non conſtat evadere Lepram quamlibet plerumque humidam, tubercula dum rumpuntur. *Vox naſalis & rauca*, *deformitas faciei*, *rugæ frontis*, *nares fœtidæ*, *dyſpnœa*, *cutis coriacea*, *ſtupor*, *fiſſuræ* &c. vix niſi pro ætate & gradu differunt. Quapropter facile Auctor ſim, ut ſuo quivis loco medici morbum de integro ſub examen revocent, deſcribentque, quo ſic certius

 tius

tius quid obtineatur, quam quod hactenus vago auſu commentati ſunt Auctores. Sed ne hoc temere omnino propoſuiſſe videar, quam poſſim breviſſime indicia exhibeam, quæ hactenus in ægris obſervare licuit.

§. IV.

In ſubjectis a nobis obſervatis intra Oſtrobotniam, ſequentia inprimis fuere ſigna: Tubercula mobilia indolentia, livido rubentia, ſolidis infixa, præſertim in fronte, genis, cubitis, femoribus, manibus. At tubercula ſubflaveſcentia ſeu ſublivida in ore, palato, faucibus, & circa linguæ radicem. Ulcera nares depaſcentia. Tumores in ambitu auricularum. Labia craſſeſcentia. Pedes manusque valde inflammatæ & tumidæ. At vero in quibusdam, non autem in omnibus, ulcera ſeu fiſſuræ ipſam, cutem penetrantia, lata, ſerpentia, labiis tumidis calloſis, tactu ſæpe cruentis, ceterum indolentia. In omnibus quotquot vidi, tubercula ſeu nodi ſenſu carebant, ſed vicina pruriginoſa.

§. V.

LOCUS ubi hic graſſatur morbus endemice, apud nos potiſſimum ſunt *ora maritima* Bothniæ Orientalis & Finlandiæ, atque præcipue borealis Oelandiæ Gottlandiæque regio, quamvis haud diffiteamur etjam nonnullos alibi hoc malo fuiſſe correptos. Interiit ſcilicet ante aliquot ab hinc annos ad Elfkarleby quidam lepra infectus, quo mortuo, etjam alios in confinio aggreſſa eſt morbi vis, qui ad Noſocomium Holmienſe tranſlati, nullo tamen potuere negotio emendari. Ipſi nuper vidimus emori hic Upſaliæ Leproſam, cui nihil non etiam fortiſſimi admotum eſt medicaminis, ſed fruſtra. In Norvegia morbus vulgarior eſt, quam hic: ne commemoremus terras Europæ alias, in cujus præcipue regionibus auſtralioribus

ribus conſtructa ſunt hunc in finem *Noſocomia*, quæ di- cuntur *incurabilium* aut vulgo *Lazarea* (*Lazaretter*), quod communiter creditur Lazarum hoc cum malo conflictaſſe, unde *Aretæo* morbus St. Lazari audit. Extra Europam præcipue obſervatus eſt in Ægypto, nominatim ad Alexandriam maritimam urbem. Videſis *Lepram Arabum apud Proſp. Alpin. de morbis ægypt.* 1) vel *Elephantiaſin Orientalem. Sauvages. noſol. method. III. p. 450.* in locis maritimis Indiæ Orientalis quoque notus eſt. Vid. *Eleph. javanenſem. Sauvages. l. c. p. 455. deſcriptam a Cleyero in Ephem. N. C. decad. II. ann. 2. 1683.* 2) in America itidem ſub nomine *Impetiginis americanæ*, deſcriptæ a *Piſone braſil. cap. XVIII.* 3) vid. *Lepram indicam. Boerhav. conſult. IV. Sauvages. l. c. p. 459.* 4) Hæc vero tria Lepræ genera, *Ægyptiacam* puta,

---

1) Ita ejus verba ſonant:
 1:o Cutis elephantina, dura, unctuoſa, rugoſa, rimoſa, aſpera, anſerina, rigricans.
 2:o Artuum ſtupor, manibus tibiisque vix acus puncturam ſentientibus.
 3:o Deformitas faciei: genæ atro rubræ, frontis rugæ, naſus reſimus fœtidus, mentum complanatum.
 4:o Vox rauca, corpus grave, mores doloſi.
 5:o Exulceratio dum morbus inveteraſceret, & caro digitique cadunt.
 6:o Inter ſigna eſſentialia refert ſuperciliorum depilationem & craſſitiem, rotunditatem oculorum, aſpectum terribilem fixo intuitu.

2) Lepra javanenſis tribuitur *a Cleyero* piſcibus ſalitis, ab anno 1760. nota indigenis ſub ſequentibus ſignis:
 1:o tumor gravis digitorum, manuum, pedum, demum faciei.
 2:o tumores demum ſuppurantur oſſibus carioſis.
 3:o Pilorum omnium caſus.
 4:o Anæſtheſia ut acus non ſentiant puncturam.

3) Cutis ſquamoſa præſertim ad genicula & in capite paſſimque in cute. Nodi ſcalpti ichorem album fundunt. Dolores vagi corporis. noctes inquietæ.

4) Lepra Maſcarienſis in maſcarina inſula frequens & incurabilis: glandulæ tumidæ. Nodi maculis rubellis flavis lividis. Tubercu-

ta, *Indicam* & *Americanam*, utrum inter ſe aut cum noſtra ex aſſe coincidant vel ſecus, vix quisquam ſatis affirmabit, antequam accuratius fuerint excuſſa atque deſcripta, & ne ſic quidem niſi uni illa eodemque in regionibus hiſce ſumme diſſitis ſimul intueri licuerit, quod optatu omnino quam obtentu facilius. Eſt namque morbus hic polymorphus adeo ut nihil variantius, utpote qui, pro ætate mali atque ægrorum habitu ſumme differt. Quapropter miſſis illis, de quibus parum conſtat, morbi formis, illam noſtram tantummodo conſiderationi ſubjicimus, quæ apud noſtrates obtinet.

§. VI.

CAUSSA. Nihil difficilius juxta ac magis neceſſarium, quam morborum in cauſſas inquirere, maxime quod raro malum tollitur, niſi cauſſa ſublata, atque arte nihil proficitur, dum inſtillatur, clanculum morbi materies errore diætæ. Credidere veteres carnem Aſinorum ferorum comeſtam in Africa morbum hunc excitare: pro qua Aſinina carne ſubſtituere alii alias, ut ſuillam aut animalis cujusque ſcabie ac morbo infecti. *Doct. Spœring*, Aboënſium dum vixit Medicinæ Profeſſor Celeberrimus, quod in Bothniæ Orientalis maritimis oris præcipue obvenit malum hoc, eſui illud Phocarum adtribuit, idque non ſine magna veri ſpecie, cum phocarum, quas venantur, carnibus incolæ ſæpius victitent. In Ægypto ab eſu Piſcium lutulentorum & ſalitorum oriri *Alpinus* exiſtimat, quod idem de India Orientali *Cleyero* creditur :|. quid? quod Auctorum quam plurimis

---

In dura indolentia fere cancroſa. Coryza, naſi radix incraſſata carioſa. Labia craſſa. Cilia & palpebræ elevata. Facies in larvam horridam mutata. Digitorum phalanges intumeſcentes, macies ſumma. Cutis maculoſa, nodoſa. Ulcera copioſiſſima. Agrypnia, demum mors miſera.

mis firma eſt perſvaſio provenire hoc ab eſu piſcium, quod maris potiſſimum accolas occupat. Quidquid eſt, hoc ſaltim experientia novimus, cibos crudos naturæ indigeſtos obſtipationes glandularum cauſſari, prout in pueris obſervare licet, dum acrodrya vi nimia devorarunt, atque in iis, qui nimio lardi eſu varos ſibi contrahunt. Fuit iſta communis veterum opinio, provenire *Scabiem* ex ſanguineæ maſſæ ſordibus, quæ vel imbecillitate naturæ vel deſidia ſubigi non poſſint: piſcibus vero cum plus propemodum crudi inſit, quam cibo cuivis alio, nihil mirum, quod in hanc incidere conjecturam veteres inquinamenta ejusmodi in ſanguine generari, unde morbus hicce oriatur, ſed ſuo iſta loco relinquimus.

§. VII.

Condonabit facile æſtimator hujus cauſſæ æquiſſimus quisque, ſi in re adeo obſcura communem ſententiam liberius deſerentes de nova quadam circumſpiciamus ratione, qua hujus origo morbi commodius explicetur. Hoc vero ſaxum volventes, enixe rogamus, quidquid id eſt nobis quod in mentem veniat, per Lectoris id benevoli humanitatem liceat problematice tantum proponere; quippe nihil cuiquam nondum ſatis evictum obtrudimus, ſubjicimus tantum ut rem altioris indaginis peritiorum judicio, aut ulteriori futuri temporis experientiæ.

Putavere, ut in ſuperioribus monuimus communiter Veteres *Scabiem* ſanguineæ maſſæ ſordibus originem debere. Jam vero nemini non conſtat oriri illam non niſi ab Acaris ſub cute nidulantibus, quod non ſine inſigni oculorum injuria negari poteſt: poſſunt enim, quo loco quove placuerit tempore, acu protrahi, protracti obreptant; videt hæc omnia ſanus cujusque oculus vel

non armatus, armatus vero inſuper formam integram animalculorum. Hiſce ubi inſectis nidificare atque arrodere licuerit, exſurgunt puſtulæ atque exanthemata, vel ſcabies omnino contagioſa. Et febres quidem exanthematicas diverſas curatius penſitantes, ex analogia puſtularum & exanthematum, ex multiplicatione per calorem, ex repulſione frigoris vi, atque ex ipſis demum medicamentis vix aliud quidquam concludere poſſumus quam quod febrium iſtarum cuilibet e. g. *Peſti*, *Variolis*, *Morbillis*, *Siphyli*, *Herpeti*, *Serpigini*, *Tineæ* &c. ſua ſint animalcula propria ſubtilitatis propemodum infinitæ. Nonne *Dr. Schreiber* exercitum Ruſſorum Noviſſimo bello Turcico mercurii dulcis ope a peſte liberavit? Nonne quotidie fere, dum inoculationi variolarum aptantur infantes, a mercurio iſto Medici incipiunt? atque Mercurius ille quid contra ſcabiem atque inſecta valeat optime conſpicitur ab *Ungvento Neapolitano*, cujus auxilio pediculi puerorum obſidentes capita, ad interneſionem dantur. Et quid magis veroſimile, quam quod malo venereo viva ejusmodi animalcula immixta ſint, quæ mercurialibus tam fortiter e medio tolluntur? Hæc ſi non admittimus, difficillimum omnino explicatu eſt, qua alioquin ratione adeo ſerpat & divagetur contagio, niſi per viva ejusmodi animalcula, maxime cum exanthematicorum morborum quam plurimi ſint contagioſi. Haud ignorare equidem, etiam *Phthiſin* ſubinde contagioſe propagari; ubi tamen nulla unquam de animalculis ejusemodi obtinuit ſuſpicio. Eſt quidem ſcilicet, ubi oritur Phthiſis vel ex ipſa ſtructura corporis, vel ex contuſionibus, hæmopthyſi, peripneumonia &c. Sed nec deſunt occaſiones aliæ, ubi vel valentiſſimis ingruit malum hoc, ſine cauſſa omni prævia ſaltim nequaquam perſpecta. Notum eſt exemplum manicæ villoſa ex pelle confectæ, quam ab ano hectica relictam ſeptem deinceps poſſiderunt aliæ,

quæ

quæ omnes Hectica occubuere. Studioſus gothoburgenſis omnia ſanus ante aliquot ab hinc annos hectico cuidam in contubernium ſucceſſit, qui & ipſe intra anni decurſum hectica exſpiravit.

§. VIII.

Sed ad morbus contagioſos ut revertamur urget quidem vulgus hominum, ſi Acari ejusmodi in morbis contagioſis ac exanthematicis adfuerint, neceſſe eſſe, ut vel a mortalium aliquo conſpicerentur. At numne Micographi in *aceto* & *glutine* ingentem vim vermium deteguni, angvis in formam effictos, qui omnium conſenſu viva ſunt animalcula, licet ob excilitatem ſummam nudo oculo videri nequeant? conf. de his, *Backeri micogr. II. cap. III. §. I. Needham. micogr. 1747 p. 99.* Hos ejusmodi in aceto & glutine conſpicere non niſi armati oculi eſt, ſed utcumque armatus fruſtra tamen eos ſanguinea in maſſa deteget, utpote non pellucida, ſed opaca. Atque eos in glutine obvenientes quod attinet, memoratu dignum eſt, gluten ejusmodi vel per dimidium anni exſiccatum aqua rurſus dum diluatur, reviviſcere animalcula, perinde ac *Hydræ Polypi vulgo dictæ*, quæ, exſiccatis foſſis emoriuntur velut Lichenes, adfluentibus vero aquis autumnalibus ſpiritus reſumunt. Vermes vero iſtos angviliformes dum miramur, ejus quidem ſubtilitatis, ut inermem quemvis oculorum aciem fugiant, quotusquisque mortalium tantæ eſt veſaniæ, ut in iis tamen omnino ſubſiſtendum certus credat naturæ ad parva declivi. Numne dentur animalcula his minora? quis negaverit? aut quis definiet ubi gradatim procedens mira illa naturæ ad maxima & ad minima infinito propemodum ordine ſcala incipiat aut deſinat? in regno ſaltim vegetabili contagionis ejusmodi ſatis luculentum offendimus analogon: novit nimirum ruricolarum

larum vel infimus *Uſtilaginem*, conſvetam hordei comitem, adeo eſſe contagioſam, ut granum alias integrum vel unico ſub trituratione nigro ejusmodi infectum pulviſculo, ſi terræ committitur, non niſi uſtilaginem ferat. Hic dum pulvis aqua miſcetur, videre licet animalcula tantum non innumera ſubtiliſſima, que ſponte ſe moveant, prout clariſſime hoc indicavit *Illuſtr. Baro a Munchhauſen* in libello qui *Hausvater* inſcribitur p. 149. Sed hæc in transcurſu.

§. IX.

Vermes & inſecta veteribus una ſub claſſi naturali comprehenſa fuere, quæ toto tamen cœlo differunt, non minus ac aves & mammalia: ex inde vero concluſerunt, inſectis quæ officiunt, eadem & vermibus nocitura; quam vero nullo id fiat fundamento nemini non per ſe jam patet. Vermes varii generis humana corpora obſident, quorum in tuba inteſtinali tria communiter numerantur, ſc. *Tænia*, *Lumbricus* & *Aſcaris*. quos præter etiam animalia alia in ſtomachum ſubinde deſcendunt. Namque, Angves, Ranas & Lacertas ut taceam, de quibus conſuli poſſunt obſervationes *Barthol.* & aliorum. *Nob. Dn. Præſes* ibidem larvam animadvertit cujusdam muſcæ, nec non *D. D. & Adſeſs. Wahlbom* Oniſcos atque larvas Phalænarum, de quibus videantur *Acta R. Ac. Sc. Holmens. 1752. p. 1.* Cæterum vermis quidam eſt *Gordii* ſpecies, quem *Venam medinenſem* nuncupant, utraque in India notiſſimus, qui, ſetæ haud abſimilis, univerſum ſæpe corpus ſine graviori quodam doloris ſenſu permeat, atque nonnunquam mediante tuberculo caput ſuum cuti infigit. Præter humanum corpus etiam animalium aliorum conſiderantes, inprimis piſcium marinorum, videmus illa tuberculis ſubinde infecta, cujusmodi obveniunt, in jecinore *Lucii*, præcipue vero in

Clu-

Clupeæ (*S. N. 160. 1.*) noſtræ partibus tantum non ſingulis, jecinore, inteſtinis intra peritonæum, in carne, ipſaque demum ad oſſa quam proxime. Vermiculi iſti nuper innotuere. Norvegis vero *Queiſe* ſub nomine vulgo cogniti; ſunt vero quaſi medii Gordios inter & Aſcarides, ſetæ ad craſſitudinem, albi, atque quo demumcumque accedunt tubercula oriuntur, intra quæ, ſpiræ in formam quieſcentes, tranquilli ſe continent. Ipſo in mari generatos oportet, ubi piſces occuparint, ac proinde aquæ ſalſæ tanquam ſui ſunt elementi patientes, quam tamen ægre ferunt vermium quamplurimi alii.

§. X.

Dn. Martin. Med. Cand. ex Norvegia redux, Academiæ Sc: Reg. Stockholmienſi *1760. p.* 4. hypotheſin inſinuavit, qua probare connilus eſt, *Lepram* maritimis Norvegis exitioſam adeo, huic vermiculo originem debere. Evulgavit deinde eruditus *D. Stroem*, ac ſumme honorificus in Norvegia Theologus, Hiſtoriam Naturalem *Söndmöræ* Norvegiæ, ubi vermiculum hunc non modo commemorat, ſed & ſua fide adſtruit neminem eſſe eorum, qui mare accolunt, cui non perſvaſiſſimum ſit ab eo unice vermiculo Lepram iſtam provenire. Et ad nos quod attinet, quantum quidem nobis videre datum eſt, nullam ſane perſpicimus morbi hujus cauſſam magis probabilem aut rei ad indolem propius accedentem. Quid erit enim eventu facilius, quam commigratio vermiculi in hominem crebriori Halecis eſu? quod ut credamus eo firmius, ſequentibus potiſſimum quinque rationibus inducti ſumus: 1:o quod ab hoc vermiculo rariſſime eſt immunis. 2:o quod experientia teſte, vermes animantium tantum non omnium vitæ ſunt tenaciſſimi, usque adeo, ut in *Cyprino* jam coſto & oppoſito, inventa ſit *Faſciola* viva & ſe motitans. vid. *Illuſtr. Arch. & Eqv. Aur.*

Aur. Roſén à Roſenſtein, underrätt. om Barn-Siukdomar pag. 276.

3:o quod vermiculus hicce, præter morem aliis vermibus familiarem, non tubo inteſtinali, ſed ipſis viſceribus ipſique muſculoſis piſcium partibus ſe infigat.

4:o Ubicumque reſidet tuberculum enaſcitur, ubi ſine loci commutatione in ſpiram contortus continuo acquieſcit, quod tamen non videtur obſtare, quominus ſui propagaverit ſimiles. Hæc omnia cum *Lepra* ejusque tuberculis compluribus rite collata miram certe conficiunt ſimilitudinis & veri ſpeciem, maxime quod.

5:o uno fere ore confiteantur Auctores morbum in locis potiſſimum maritimis graſſari, qua propter illum piſcium eſu adtribuunt. ſive igitur eadem ubiquaque fuerit vermium ſpecies, ſive diverſis in locis diverſa, quæ pro diverſitate indolis, diverſas quoque morbi formas inducant, res tamen videtur minime abſona.

Interea tamen cum deficientibus veris obſervationibus non ſit huc dum niſi ad ſummum probabilis, non poſſumus ſatis Medicorum cordatiſſimum quemque ad id excitare ſtudii, ut, quo tandem tanti res momenti ad liquidum perducatur, ſicubi Leproſi cadaveris copia facta fuerit, tubercula aperiat, atque accurate perluſtret an ejusmodi invenientur vermiculi. Sic fiet ut de nova ac certiori quam hactenus medendi ratione cogitari queat.

§. XI.

CURA. *Lepram* propulſuri adhibuere veteres coctum ex *viperis juſculum*, quod tamen noſtro tempore parum ſuccedit. Sed obſervandum juxta fuiſſe *Viperam* veterum *Colubrum S. N. 140.* cum e contrario utuntur noſtrates *Colubro Bero.* Novimus ſcilicet veras olim viperas exſiccatas plenis navibus ex Ægypto Venetiam fuiſſe translatas: jam vero Pharmacopolæ Berum noſtrum vulgarem

ſub-

ſubſtituunt, perinde habentes quid propinent, dummodo ſit ſerpens. Rem vero nequaquam eadem recedere ſatis oſtendit vel odor in diverſis ſerpentibus diverſus, nec non æque diſpar ex morſu effectus.

Hydrargyrum, quantum quidem hactenus novimus, inſectis omnibus necem accelerat: Igitur veteres ſua pro hypotheſi, qua vermes cum inſectis confundunt, etiam vermes mercurialibus exterminare conati ſunt, quod idem etiamnum conantur haud pauci. Equidem non negaverim *Mercurium dulcem*, quatenus purgantem, vermes in tubo inteſtinali diſturbare; quamvis, quod ingenue fatear, quod mercurialium unice vermibus officere mihi conſtat, eſt *Æthiops mineralis* inprimis cum igne præparatus, quem tamen ut plurimum jam deſeruerunt Medici, obtendentes eſſe illum aliud nihil quam fuliginem Mercurio ſervo ejus fugitivo Chemiſtarum ignis vi evaporato, reſiduam; at ipſa fuligo graviſſimum vermibus eſt toxicum, quod ſatis patet ejus dum pulvere conſperguntur. Experimentum *Baglivii*, quo lumbricos injecit mercurio vivo cum aqua mixto probeque agitato, in quo tamen per diem ac noctem vixere integram, ſatis commonſtrat eos mercurio haud ſatis commode necari. Unde nihil mirum, toties inunctionibus ſalivationibusque mercurialibus *Lepram* nequicquam fuiſſe tentatam.

Superioribus jam annis *Londinenſes* cum erudito orbe communicarunt, quem in modum Lepram *Aqua marina* feliciter aggreſſi ſunt. Scilicet dum aquam hanc majori doſi propinarunt, externe ſimul ægra corpora oleis calidis, acribus & penetrantiſſimis obunxerunt, purgantia juxta ingerentes, quibus pluries malum alias immedicabile habitum ex voto debellarunt.

Cl. Ruſſelii methodus curandi Lepram hæc fuit:

1:o Rc. Merc. Dulc. gr. VI.
Camph. gr. I.
f. c. Conſerv. Roſar. q. ſ.

Bolus, ſexta quavis nocte ſumendus, ſuperbibendo potionem catharticam.

2:o diebus ab hac doſi vacuis:
Rc. Carnis viper. ſcr. I.
Camph. gr. I.
Conſerv. Roſar. q. ſ.
m. f. *Bolus* hora ſomni ſumendus.

3:o Sequenti mane hauriatur:
Rc. ▽:æ marinæ lbſs.

Hæc cura continuetur per integrum menſem.

At quamvis hac ſub cura, de *Gordiis ſpiralibus*, quorum in ſuperioribus mentionem injecimus, ne ſomniari quidem potuerint, noſtram tamen hoc hypotheſin mirifice confirmat. Quid enim eſt ſuſpicatu facilius, quam vermiculum inunctionibus ejusmodi externis vexatum, infeſtatumque aquam marinam, ceu elementum ſibi proprium, in tubo inteſtinali repetere, atque exinde purgantibus ejici.

§. XII.

Hiſce igitur in ſummam collatis, ex ſimilitudine exanthematum, in locis maritimis; ex eſu piſcium communiter agnito; ex tuberculorum in piſcibus & leproſis analogia; ex loco endemico; ex fruſtraneo mercurialium uſu; ex cura denique aquæ marinæ, probabiliter ſaltim concludere nos poſſe videmur *Lepram* ex *Gordio ſpirali* enaſci: atque hoc qualecunque eſt, quod eruditi præcipue Medici orbis ulteriori examini modeſte ſubmittimus.

S. D. G.